

عنوان مقاله:

مکاشفات شبانه حافظ

محل انتشار:

دو فصلنامه پژوهشهای ادب عرفانی (گوهر گویا)، دوره 7، شماره 2 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

شمسی رضایی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه سیستان و بلوچستان

مریم شعبانزاده - دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه سیستان و بلوچستان

خلاصه مقاله:

حافظ در بسیاری از اشعار خود به تجربیات رویدادهای شبانه‌ای اشاره کرده که دربردارنده دستاوردهای عرفانی برای او بوده است و اغلب با کاربرد واژه «دوش» و استفاده از تعبیری نظیر «دوش دیدم که...»، آنها را به تصویر می‌کشد. این تعبیر با اصطلاح «طوارق» نزد عرفا مناسبت دارد. «طوارق» به معنای آن چه در مناجات شب بر دل عارف و سالک وارد می‌شود، از جمله اصطلاحات عرفانی است که مفهوم آن در اشعار شاعران عارف پیش از حافظ نیز مصادیقی دارد. از دیگر سو، ریشه‌یابی و تحلیل این رویاهای شبانه که بخش قابل ملاحظه‌ای از تجربیات عرفانی حافظ را دربرمی‌گیرد، با مباحث روانشناختی رویا و راه یافتن ذهن انسان به ضمیر ناخودآگاه در شب از راه‌هایی مانند خواب، مستی، تخیل و... به دلیل تاریکی و ناشناخته بودن شب ارتباط می‌یابد و لذا می‌توان با تامل در این‌گونه اشعار حافظ، شخصیت درونی و مدارج عرفانی او را بهتر شناخت. غایت این تحقیق، ریشه‌یابی و تحلیل تجربیات عرفانی در شعر حافظ است که با استفاده از روش روانشناختی یونگ در خصوص نقشی که ضمیر ناخودآگاه انسان در رسیدن به این‌گونه تجارب روحی دارد، صورت می‌پذیرد.

کلمات کلیدی:

طوارق، اصطلاحات عرفانی، حافظ، دوش، ناخودآگاه، یونگ

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1209403>

